

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctva.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

AÑO (Leto) VIII.

BUENOS AIRES, 29. DE MAYO (MAJA) DE 1937 No. (Štev.) 21

Julijska krajina in beograjski sporazum

Nāše tukajšnje slovensko izseljenitvo, ki je v svoji pretežni večini iz Julijske krajine, so v zvezi z beogradskim sporazumom med Jugoslavijo in Italijo najbolj zanimale one vesti, ki so zatrjevale, da je italijanska vlada obljubila spremeniti svojo politiko napram jugoslovanski narodni manjšini, prenehati s preganjanjem Slovencev in Hrvatov ter jim dovoliti vsaj najbolj elementarne kulturne pravice. Zato smo tudi vsi z največjim zanimanjem pričakovali prve novice iz Primorske po beograjskem sporazumu. Na podlagi teh novic si moramo ustvariti tako le sliko o sedanjih prilikah na Gorškem, Tržaškem in v Istri: Skoro vse jugoslovanske politične konfirance so oblasti poslale spet domov, ljudi ne nadlegujejo več, če govore ali pojejo v svojem jeziku in na nekaterih uradih se je dogodilo, da ni noben italijanski uradnik padel v omedlevo, ko so stranke govorile po slovensko. Res pa je, da se krajevni podrejeni organi in fašistični rogovileži, ki so se dolga leta oblastno šopirili med našim prebivalstvom, v nekaterih krajih na vso moč trudijo, da bi preprečili izvajanje "nove politike" napram jugoslovanskemu življu v smislu navodil iz Rima. Ker se širijo vesti, da bo dovoljen tudi pouk našega jezika v onih krajih, kjer bo prebivalstvo to želelo, so ponekod voditelji aŋjev zahtevali od slovenskih staršev šolo obveznih otrok pismene izjave, da govore njihovih otroci doma samo italijanski. Vendar pa so se te in podobne stvari dogajale baje brez vednosti višjih oblasti in v Trstu na pr. gre glas, da je prefektura pripravljena storiti vse potrebno, da se smisel navodil, ki so prišla iz Rima in ki imajo za cilj, da pripomorejo k pomirjenju, ne bo več pačil od neodgovornih elementov v stranki.

Nāčelni dogovor glede postopanja z Jugoslavi in Italiji ni vsebovan v že objavljenem besedilu političnega in gospodarskega sporazuma, marveč v eni od treh dodatnih not. Pariški "Temps" zagotavlja, da se glede naše manjšine pripravljajo podrobnejše besedilo dogovora, in po pisanju ljubljanskega "Slovenca" izgleda, da bo ta dogovor odobren in podpisan, ko pride jugoslovanski ministerski predsednik dr. Milan Stojadinovič v Rim, da vrne grofu Cianu obisk.

Medtem pa so se o teh podrobnostih že vrtili potrebni razgovori diplomatskim potom in na podlagi informacij, ki smo jih mogli doslej zbrati, bo Italija dvoilila:

1. da sme vse jugoslovansko kulturno in nabožno časopisje v Italijo, od političnega časopisja pa le tisto, ki ga Italija dopusti;
2. da smejo čez mejo vse jugoslovanske knjige;
3. da se smejo v Julijski krajini ustanoviti novi kulturni in nabožni slovenski in hrvaški listi (baje

Valencijska vlada obdojuje Italijo

V OBSEŽNI KNJIGI, OPREMLJE NI S SLIKAMI RAZNIH DOKUMENTOV, DOKAZUJE ŠPANSKA VLADA, DA VZDRUJE ITALIJA V ŠPANJI SVOJO POSEBNO VOJSKO

Valencijska vlada je porazdelila med člane delegacij na sedanjem zasedanju Zveze narodov svojo "belo knjigo", v kateri prinaša dokaze italijanskega vmešovanja v špansko državljansko vojno, ter naglašā, da vzdržuje rimska vlada na španskih tleh posebno italijansko vojsko, ki je opremljena izključno z italijanskim orožjem, ki ji povečujejo italijanski častniki in ki tudi povsem na svojo roko operira, vzpodbujana ne samo od višjih italijanskih oficirjev, marveč tudi od samega Mussolinija. Zakonita španska vlada trdi, da je Italija s tem izvršila, brez predhodne vojne napovedi, vpad v španski teritorij, kakršnemu v Evropi, od svetovne dalje, ni najti primera.

Glavni del "bele knjige" obsega 101 stran, na katerih so fotografške kopije raznih italijanskih dokumentov, ki dokazujejo italijansko vmešavanje. Naj naštejemo nekatere izmed njih;

V enem izmed svojih dnevnih povelj italijanskim četam v Španiji, navaja general Mancini besedilo brzojava, katerega je bil prejel od velikega fašističnega sveta, torej od najvišjega organa vladajoče stranke v Italiji, in v katerem je rečeno: "Veliki fašistični svet niti za en sam hip ne požablja na 50.000 tovarišev, ki se borijo pod znamenji slavnih liktorskih spopov". Isti general sporoča italijanski vojski v Španiji besedilo naslednjega Mussolinijeva telegrama: "Na krovu 'Pole', namenjen v Lbijo, prejemanj poročila o veliki bitki, ki se sedaj bje v Guadalajari. Z mirno dušo sledim razvoju bitke, ker sem prepričan, da bosta navdušenje in vztrajnost naših legionarjev pomele upirajočeka se sovražnika. Poraz internacionalnih čet bo pomnil dogodek velike važnosti, tudi politične. Naj legionarji vedo, da sleherno urosledim bitki, ki bo kro-

en informativni dnevnik in več periodičnih publikacij);

4. da smejo naši ljudje prirejati zborni in manifestacije (v kolikor pride kaj takega v fašistični državi seveda sploh v poštev);

5. da se smejo ustanavljati prosvetna društva ter pevski zbori za cerkveno in izvincerkveno petje;

6. da se smejo ustanavljati slovenske in hrvaške zasebne šole.

Iz pravkar povedanega lahko vidimo, da se gre v bistvu le za najbolj elementarne kulturne pravice, ki bi jih morala v vsakem resnično kulturnem narodu nemoteno uživati kakršnakoli narodnostna skupina; vsekakor pa moramo priznati, da bo življenje našim ljudem na Primorskem v mnogem olajšano, če se bodo te obljube v celoti izpolnile, saj bo to, po dolgih letih črnega suženjstva, prvi žarek svetlobe, ki bo zasijal na naše kraje pod Italijo.

nana z zmago".

Stvari pa so se zasukale nekoliko drugače in iz dokazil, ki jih je pravkar objavila valencijska vlada, je razvidno, da se je italijanskih takozvanih "prostovolnih" čet polastila velika panika po porazu, ki so jih doživele v Guadalajari. V enem izmed dnevnih povelj je rečeno: "Vkljub nedvoumnim opozorilom, vsebovanim v mojem splošnem povelju šte. 2 od 22. januarja, se je v nedavni akciji dogodilo, da so razne enote vrgle od sebe tor-nistre, opremo, orožje, nadomestne dele za orožje, municijo in druge predmete. Najbolj resna stran tega pa je, da so to dopustili in v nekaterih slučajih celo ukazali poveljujoči oficirji, pod pretvezo, katero se ne obotavljam označiti kot nesmiselno, da je treba olajšati vojake". Obenem je italijansko poveljništvo razposlalo navodila, kako

Vzroki in krivci španske državljanske vojne

Pod naslovom "Premišljevanje o Španiji, je izšel v zadnji številki literarne revije "Dom in svet" zanimiv članek Edvarda Kocbeka, katerega štejejo med voditelje mlajše slovenske katoliške inteligence. V njem razpravlja o vzrokih in kriveih sedanje prefrlesljive morije na Španskem in že uvodoma naglašā, da hoče opozoriti "na zgodovinsko krivdo španskega krščanstva in na krivdo tistih krščanov, ki so se danes zatekli v zunanjo uči-novitost namesto v notranjo zbravnost, opozoriti ne zato, da se zmanjša krivda zločinov, ki so se nad cerkvijo v velikem številu dogodili in se dogajajo, marveč da se izpodbije predrzna fašistična trditve, ki hoče prenesti težišče spora drugam, češ da je državljanska vojna v Španiji verska vojna. Vzroki strašnega obračuna v Španiji namreč niso verski, ampak družabni."

Prvi vzrok tiči po mnenju avtorja v nemogočem gospodarskem položaju španskega ljudstva, pred vsem v nerešenem agrarnem vprašanju. "Postestniki latifundij (med njimi je bila tudi cerkev) so proti silno majhni dnini in zavarovani s carinami kopičili ogromne dohodeke." Drugi vzrok je verska oslajenost Špancev. "Cerkev se je zaradi svojih prelato vedno bolj odmikala svojemu ljudstvu, vera je postajala domena višjih slojev. Vsi dvorci so imeli svoje dvorne kaplane, kmetje pa niti katekizma niso poznali..."

Veliko, zelo veliko krivdo ima v tem propadu španska duhovščina, posebno višja, ugotavlja Kocbek. Odpor proti verskim izrastkom se je prenesel na vero, kakor se je varovanje maščanske prijetnosti in družabnega reda preneslo na varovanje verske bitnosti. "Taki duhovniki in izobraženci so bili potem

naj oficirji organiziralo v svojih četah volunsko službo, da bi izsledili one, ki vrše med vojastvom pogubno propagando", in kako naj vlivajo vojaštvu pogum s tem, da mu razlagajo, kako so Španci slabi vojaki, kako so slabo oboroženi, kako da so ruski tanki za nič itd.

"Bela knjiga" je naredila največji vtis v Ženevi in ga bo naredila gotovo tudi drugod. Kakšno stališče bo zavzela Italija napram tem dokazom svojega vmešavanja v notranje zadeve tuje dežele? Ali bo trmasto vztrajala pri svojih dose-danih načrtih, čeprav so ji sedaj baje tudi Nemci začeli to odsvetova-i?

V prihodnjih dneh bomo dobili odgovor na ta vprašanja. In na odgovor čakajo menda tudi v Londonu in Parizu, kajti več ko gotovo je, da Alvarez del Vayo "bele knjige" ni prinesel v Ženevo prej, dokler je niso videli in odobrili v obah zgoraj navedenih mestih. To bi bilo tudi eno izmed znamenj, po katerih sklepajo v zadnjem času, da španska državljanska vojna ne bo več dolgo trajala.

Dr. Kramařa ni več

V Pragi je preminul preteklo sredo, v starosti 76 let, veliki češki politik dr. Karel Kramař, ki je, skupno z Masarykem, eden izmed glavnih tvorcev češkoslovaške neodvisnosti. Že pred vojno, v svojih mladih letih, je narod vzpodbujal k odporu proti nemškemu Dunaju in ko je izbrunilo svetovno klanje, je prevzel predsedništvo češkega narodnega odbora. Prišel je zaradi tega v ječo in pred sodišče, ki ga je obsodilo na smrt zaradi veleizdaje. Preden se je kazeru izvršila, so se pa temelji Avstro-Ogrske že tako zamajali, da si dunajska vlada obsodbe ni več upala izvršiti. Po prevratu je dr. Kramař postal načelnik prve češkoslovaške vlade ter si spet stekel mnogo zaslug pri polaganju prvih sigurnih temeljev narodnih in demokratični državi.

za upravičenost oboroženega upora". Revolta generalov je upor republikli zapriseženih ljudi proti zakoniti republikanski vladi, ki si jo je Španija svobodno izvolila.

Nauk in metoda fašizma sta za katolike po Kocbekovem mnenju nesprijemljiva, saj "pomenita rafiniran prikrit materializem, zikanjanje osebnosti in njene svobode, predvsem pa zaslužjevanje cerkve po pošastni državi." Za glavni vzrok svojega oboroženega upora navajajo fašisti "vedno večjo boljše-wizacijo" španskega prebivalca, "toda po pričevanju mnogih treznih španskih katolikov komunistične Španije sploh nikjer ni bilo. Komunistem služi španskim fašistom le za pretvezo, da lahko nastopajo zoper delavski razred." Tu Kocbek spet navaja mnenje "preudarnega duhovnika".

V naslednjem poglavju govori Kocbek o "težkih dejanjih nad katoliško Cerkvijo in njenimi verniki", ki jih obsoja, obenem pa navaja vzroke, ki so do njih dovedli. Tu je za avtorja odločilen odgovor na vprašanje: Kaj so predstavnik cerkve storili v trenutku, ko so se generali obrnili proti vladi? "Odgovor je povsem jase in usoden: stopili so na stran generalov, fevdalcev in desničarskih ideologov. Duhovščina je od vsega začetka vedela za upor in ga pomagala pripravljati. Ko je izbruhnil, je vernike javno pozivala, naj se ga udeleže, in se ga je nazadnje sama dejanski, to je z orožjem udeležila." Kocbek navaja v dokaz pričevanja uglednih katolikov samih: holandskega pisatelja in zgodovinarja dr. Brouwerja, Sempruna i. dr. Iz njih je razvidno, da so razen v baskijski zemlji vsa verska središča bila uporniška gnezda. "...mnoge samo-Nadaljevanje na 3 str.

Argentinske vesti

Proslava 25. maja

Državni praznik 25. maja obletnica revolucije iz leta 1810, se je tudi letos proslavil na svečan način. Nekaj posebnega je bila velika koncentracija šolskih otrok in pevskih zborov na Kongresnem trgu kjer je 2.000 grl, s premlevanjem godb, odpelo državno himno in nekatere druge argentinske rodoljubne koračnice.

Na predvečer državnega praznika je bila v vladni palači slavnostna večerja, na katere je državni predsednik povabil vse člane vlade, visoke civilne, cerkvene in vojaške predstavnike ter tukajšnji diplomatski zbor. V torek popoldne je kardinal Copello pel v katedrali slavnostni tedeum, zvečer pa se je vršila v Colónu gala-predstava z uprizoritvijo Rossinijevega "Sevilskega brivca".

Justo je spet odpotoval v notranjost

Kakor je bilo napovedano, je državni predsednik general Justo odpotoval preteklo sredo, ob 2. zjutraj, iz Buenos Airesa v notranjost države. V Tigrej se je vkrcal na jahto, s katero se je odpeljal v Concordio in od tam dalje proti Gualeguaychuju, ki je glavni cilj njegove potovanja. Tu bo gen. Justo prisostvoval položajni temeljnega kamna za zavod "J. Magnoseo" ter si bo ogledal tudi druge javne naprave, nakar se bo spet vrnil v Buenos Aires. Dne 5. junija pa se bo vnovič odpravil na potovanje. Iz Olivosa se bo odpeljal z avtom v Córdoba ter bo s tem slavnostno otvoril novo tlakovano cesto, ki bo vezala to mesto preko Rosaria z Buenos Airesom. Posetil bo nato še La Ríojo, kjer bo prav tako pregledal razna javna dela, ki so se izvršila pod njegovo vlado, in bo prisostvo-

val slavnostni otvoritvi ceste, ki vodi iz Ríoje v Chilecito.

OTVORITEV NOVE PODZEMELJSKE LJSKE ŽELEZNICE

Kako rnananja ravnateljstvo družbe CHADOPYF, bo v kratkem začela voziti nova podzemeljska železnica od trga Plaza Mayo do trga Lavalle, kjer je sodnijsko poslopje. To je le prvi del nove podzemeljske železnice, ki bo vezala, ko bo dogotovljena, središče mesta z Belgranom. Kombiniramo voznja med to novo progo in "subtejem" Retiro-Constitución bo stala 10 ctvs. med pravkar navedenima podzemeljskima železnicama in "subtejem" Lacroze pa 15 ctvs.

Preveč vode v mleku

V zadnjem času so se listi začeli nekoliko podrobneje baviti z mlekom, ki ga zavziva Buenos Aires. Povod za to je dala ugotovitev nekega zdravnika, ki je v mleku — tudi v takozvanem pasteuriziranem — izsledil zdravju nevarne bolezni. Časnikarji pa so ugotovili še nekaj drugega: da se z mlekom, ki prihaja v glavne mesto, dogaja nekaj kanogalilejski čudež... V mesto dovažajo razne mlekarne in mlekarji dnevno približno 900.000 litrov mleka, ki se tu spremeni oziroma pomnoži v 1.250.000 litrov. Toliko "mleka" namreč konsumirajo Buenosairečani vsak dan. Ker se mleko prodaja po 15 ctvs liter, nam preprost račun pokaže, da prejemajo buenosaireški razpečevalci mleka dnevno 52.000 pesov za 350.000 litrov vode, ki jo vsak dan pri-mešajo mleku.

ARGENTINSKI VOJNI LADJI V NEMČIJI

Nemci so z velikimi častmi sprejeli argentinski vojni ladji "Moreno" in "Rivadavia", ki sta posetili

nekatero nemške luke. Hitler je povabil v Berlin kontreadmirala Scassa in ostale častnike obeh argentinskih križark ter jih je svečano sprejel, dočim je nemški mornariški minister priredil njim v čast slavnostno pojedino.

NOVI DOSELJENCI

Ravnateljstvo za priseljivanje je objavilo statistiko, glasom katere je letos, do konca meseca maja, prišlo v Argentino 15.818 novih doseljencev, dočim jih je lani prišlo v istem času nekoliko več, namreč 16.185.

Policija zaprla 11 židovskih zasebnih šol

Židje v Buenos Airesu nimajo samo celo vrsto malih in velikih podjetij, v katerih ponavadi na najboljši nečloveške načine izrabljajo delavce in pred vsem ženske ter otroke, marveč imajo tudi veliko, če že ne največjo besedo pri mnogih delavskih strokovnih organizacijah. Kar se pa komunistične propagande tiče, ima policija zapisano, da so najbolj zgovorni in agilni agitatorji spet židje. Tako sta izkoriščanje in boj proti izkoriščanju lepo v rokah sinov agilnega izvoljenega ljudstva. Zlobni jeziki trdijo na primer celo, da so nekatere panoge industrije židje tako spretno organizirali, da so v rokah židovskih industrijalec in služijo njihovim namenom celo zadevne strokovne organizacije, ki jih vodijo židje.

Zašli pa smo skoro nekoliko predaleč, kajti naš namen je bil poročati samo, da je policija zaprla 11 zasebnih židovskih šol, ker je ugotovila, da se je v njih delala komunistična propaganda. Oblasti so zaplenile ves učni material in spravile pod ključ vse učitelje, med ka-

V ŠPANJI

se odigrava pretresljiva drama v treh dejanjih, ki jo uprizori društvo „Tabor“ v nedeljo 20. junija t. l. ob 4. popol. v znani dvorani ul. Alsina 2832 in katere naslov je

V Nižavi

je ves navdušen za lepoto naše zemlje.

LJUBEZENSKA DRAMA

Ricardo Kammermann, star, 36 let in učitelj po poklicu, je v torek ustrelil 29-letno učiteljico Encarnación Arce. Ko se je vračala s proslave državnega praznika, jo je kakor običajno, čakal na križišču ulice Suipacha in Paraguay ter jo potem spremil na njen dom. V hiši, na stopnicah, sta se menda nekaj sporekla. Kammermann je izvlekel iz žepa revolver ter sprožil dva smrtonosna strela v Arcejevo, nakar si je še sam pognal kroglo v glavo. Vzrok umora in samomora je bila menda ljubosumnost.

NASILNEŽ OBDOJEN NA 23 LET JEČE

Tukajšnje sodišče je obsodilo 43-letnega Jana Fufalja, češkega priseljence, na 23 let ječe, ker je pred dvema leti ustrelil svojega rojaka Slaveja Susija, delovodjo v podjetju, kjer je bil tudi Fufalj, ki se je bil z njim spril, zaposlen. Morilec je pobegnil in ga policija ni mogla najti, dokler ga ni njegova razburljiva kri sama izdala. Pred nedavnim je namreč napadel na delu pri južni železnici svojega tovariša Nikolo Harasimoviča ter mu s sekivo zadal težke poškodbe. Ker takrat ni bil dovolj urnih krač, ga je policija dobila v roke in ga izročila sodišču, ki ga je sedaj obsodilo.

FAVSTA

"Ali nisi rekel," je vprašal Guise, "da je tvoj prijatelj Pardallan še v Parizu?"

"Glavo bi stavi," se je zdržnil Mauververt, ki so mu bile namenjene te besede.

"Pogodil si..."

"Pardallan!" je zaškrtal Bussi-Leclerc. "Pardallan, ki me je premagal!"

"Pardallan, ki me je križal na mlinski vetrnjaci!" se je oglasil Maineville in skrčil pesti.

"Da, gospoda", je povzel vojvoda. "Dobl sem zagotovilo, da je satan še v Parizu. Jutri zvem, kje se skriva."

"Jutri!" sta vzkliknila Maineville in Bussi-Leclerc ter pograbila za bodali.

"Jutri!" je zamrmral Mauververt in prebledel še bolj...

"To pot nam pač ne ujde. Oredi, Mauververt, da ne spuste iz mesta žive duše... Bodi brez skrbi; gledal boš, kako zajamemo Pardallana!"

Mauververt je hitel, da izpolni vojvodov ukaz. Ura še ni mnila, ko so bila vsa vrata pariškega mesta zaprta in vsi mostiči na škiprice dvignjeni. Po Parizu se je širila vest, da se bližata Henrik III. in kralj navarski z vso svojo bojno silo. Ko je Mauververt do bil sporočilo, da je povelje izvršeno, se je vrnil v kabinet vojvode Guiskega, rekoč:

"Visokost, žival je obkoljena!..."

"Prav," je dejal vojvoda. "Jutri je položimo."

"In si razdelimo drobl!" je dodal Maineville.

"No tako!" je vzkliknil Bussi-Leclerc. "Svojega deleža ne odstopim ni."

komur. Želim, Visokost, da mi predaste gospoda de Pardallana za pet minut, preden ga pošljete na vešala... Bodite brez skrbi, me ubijem ga povsem..."

"Aha! Osvetil bi se mu rad?"

"Visokost", je rekel Bussi-Leclerc, "ta človek me je premagal. Po nesreči, nem naključju mi je izbil meč iz roke. Med mojimi prijatelji in neprijatelji se raznaša vest, da je Bussi-Leclerc morda še vedno Nepremagljivi, da pa ni več Nepremagani... Ta madež morem oprati samo s tem, da vam podam Pardallana na osti svojega papirja."

"Imej svoje zadoščenje", je rekel vojvoda; "toda pomni, da ga ne smeš ubiti do zadnjega. Preden umre, mu hočem izvabiti priznanje, kam je skrčil rumeno rimsko pšenico, ki jo boste zobali z menoj vred tudi vi..."

XXIX.

Devica vojnica.

Tisti dan zvečer je sedela Favsta v svojem skrivnostnem dvorcu za mizo in je strelala v pismo opatice Klavdine de Beauvilliers. Obledela se je bila v kavališko obleko od črnega baršuna, po vnuhu pa je nadela jopč od rjava usnja, dovolj mehak, da je odražal oblike njene kipne postave, a tudi dovolj močan, da ga ostro jeklo ni moglo predreti.

Baršunast nadlänik ji je pokrival obraz. Ob boku ji je visel meč, ne paradna igračka, ampak pravi bojni meč s pornjenim ronikom in ostrim mlanskim rezilom. Na vranjih lasih, ki so bili speti vrhu glave, je imela povezan njen širokokrajen klobuk, z rdečim poveljinim peresom.

Tudi Pardallan je nosil klobuk, s

katerega je mahalo rdeče petelinje pero...

Favsta sama ni vedela, zakaj je posnela to podrobnost. Toda odkar ji je snoči Marijanga priselna opatišino pismo, ji ni bilo več dihat od notranje zmede.

Klavdino pismo je bila prečitala že tisočkrat. Kaj je bilo v njem takega, da je moglo pripraviti njeno silno dušo v tolikšno zmešnjavo? Samo pri pisem: tistih nekaj besedi, s katerimi je bilo rečeno, da je Saizuma odšla s Pardallanom.

V začetku svojega pisma je opatica povedala, da vitez in vojvoda Angoulemeški iščeta Violette. Fausta ni mogla dvomiti o tem, zakaj jo iščeta. Mladega vojvode ni poznala, niti se ni zanimala zanj; tem bolj pa je poznala Pardallana. Poznala ga je tako in toliko, da je bila njena duša pekel so, vraštva do uboge ciganičice, odkar je vedela: vitez de Pardallan izkuša najti njeno sled... Zakaj Pardallanovo iskanje ni moglo pomeniti drugega kakor to, da ljubi Violette!...

Krvava plamenica ljubosumja se je bila dotaknila Favstine duše. Ko je nedavno tega odkrivala svoje srce Klavdini de Beauvilliers in samosvestno zatrjevala, da me bo nikoli ljubila, kakor ljubijo druge ženske, še ni slutila, da je tako kmalu tudi njej spoznati ljubezen in sovraštvo!

Snočnja noč je bila najstrašnejša, kar jih je pomnila v svojem življenju. Favsta ni vedela, kaj naj stori in kako naj se odloči. Le temno je čutila, da mora polzkusiti nekaj izrednega; zato se je preoblekla v kavaliro, da bi bila pripravljena za vse slučaje.

Opoldne je poslala h Klavdini sta-

Napovedala ji je svoj poset in sporočila:

"Z življenjem ste mi porok za jetnico, dokler ne pridem."

Okoli štirih popoldne je obvestila vojvodo Guiskega, da je Pardallan v Parizu. Dve uri je omahovala, ali naj mu imenuje tudi gostilno pri "Vede. ževalki"; nato si je dala odlog do jutrišnjega dne. Zakaj je storila to? Česa se je nadejala?...

Ob devatih zvečer je vstala izza mize, sežgala opatišino pismo v plame, nuroznate voščenske, nataknila rokavice od mehkega usnja in potipala za pas, ali ji visi meč na pravem mestu. Nato je pozvonila in ukazala:

"Štiri konjenike za spremstvo in jezdnega konja zame! Pošljite guvernerju Bastilje glas, da ga nočoj posestim."

Dve minuti po teh besedah je bila na ulici, kjer so čakali štirje jezdeci z osedlanim konjem. Oproda ji je podražal stremen. Favsta se je zavijtila na konja in spremljevalci so se razvrstili, dva spredaj, dva za njo.

"V samostan na Montmartru" je velela...

Odjahal so iz Starega mesta in krenili proti Montmartrskim vratom. Vrata so bila zaprta. Vojvoda Guiski je bil odredil, da me sme do preklica nihče iz Pariza. Toda eden izmed Favstinih konjenikov je pokazal službujočemu oficirju papir z vojvodovim podpisom.

Favsta je bila očitno založena s takimi papirji za vse mogoče slučaje in prilike. Oficir je pogledal izkaznico, pozdravil in ukazal spustiti most. "Vrnemo se čez dve uri", je rekla Favsta mimogrede. "Glejte, da nam ne bo treba čakati onkraj jarka..."

XXX.

Violetta.

Ko so dospeli v samostan, je bilo povsod vse tiho in tema. Favsta se je dala takoj odvesti k opatici.

"Kako je z jetnico?" je vprašala tako razburjeno, da se je Klavdina začudila trepetu njenega glasu.

"Pri nas je, gospa, ne bojte se..."

"Pošljite ponjo... ne, peljite me k njej!"

Opatica je vzela svečo in je krenila naprej, vodeč s seboj Favsto, ki je z mahljajem roke odslovila dve sestri, svedokinji tega prizora.

Spustili stase po stopnicah, prišli na vrt in dospeli do ograde, ki je naličovala ječ sredi jetnišnice. Klavdina je odklenila vrata in je stopila s Favsto v hišico, kjer je živela Violetta pod Belgoderovim nadzorstvom.

"Kdo je?" se je oglasil cigan ter planil oblečen s svojega ležišča.

Tedajci pa je spoznal opatico. Spravil je bodalo, ki ga je bil že izdrl, ter se globoko priklonil.

"Kje imaš jetnico?" ga je vprašala Favsta.

"Belgoder jo je spoznal po glasu. Skrivil se je do tal; nato se je vzravnal in molče pokazal na zapašnjen vrata, ki so vodila v sosednji prostor. Klavdina je odmaknila zapah, a Favsta ji je vzela svečo iz roke. "Sama pojdem k njej!" To rekel je stopila v čumnato, kjer je bila zaprta Violetta.

V sprednji izbi, kjer sta čakala Klavdina in Belgoder, je baš tedaj pogledala iz podstrešja preplašena, smešna glava z očmi izbuljenimi od straha in radovednosti. Lastnik te glave je bil Crosse.

Slovinci doma in po svetu

VELIKE POPLAVE SAVE IN MORAVE

Beograd, 28. aprila. — Sava je tako narasla, da lahko vsak čas doseže ono katastrofalno višino, kakor v nesrečnem letu 1932. Če bo Sava narasla, samo še za nekaj centimetrov, bo katastrofa kakor pred petimi leti, ali pa še hujša. V Posavini in v Pomoravju so ogromna rodovitna zemljišča že dva meseca pod vodo. Zaradi dolgotrajnih poplav je bilo na njivah zamujeno vse delo. Ravno tako kakor Sava, je postala zdaj nevarna Morava. Zaradi dolgotrajnega deževja se izliva na vsem svojem toku. Od Stalača do Orašja so poplavljeni obširna polja. Položaj pri vodnih zadrgah v področju Dunava in Tise je še normalen.

Sava je prebila nasip pri vasi Breski in je zdaj Obrenovac, ki je bil že prej obkoljen od vode, v še večji nevarnosti. Preko porušenega nasipa se je vodovje daleč naokrog razlilo. Na preboj nasipa so bili pripravljene in je že od torka jutraj pri Breski delalo okrog 250 delavcev. Vsi napori pa niso mogli preprečiti rušenja nasipa.

Velika Morava je kakor morje. Polja med Jagodino, Čuprijo in Paračinom je voda pokrila tako, da se vidi iz nje samo še vrhovi dreves. Promet med Čuprijo in Jagodino je prekinjen in ni upanja, da bo urejen pred tednom dni. Včeraj je skušalo nekaj avtomobilov voziti proti Beogradu, a so se morali vsi vrniti v Čuprijo. Prebivalci vasi Mijatovca se vozijo v Čuprijo s čolni. V poplavljenih vaseh in v onih krajih, ki so od vodovja odrezani od ostalega sveta, primanjkuje živeža za ljudi in živali.

Južna Morava je tudi poplavila že več vasi. Poplave so napravile največjo škodo v okolici Aleksinca.

IZ OPOZICIJSKEGA TABORA

V zadnjem času so voditelji beograjske združene opozicije zelo živahno konferirali o svoji nadaljnji politiki. Sedaj javljajo beograjski listi, da je prišlo na teh sestankih do novih ukrepov. Pod velikimi naslovi sporoča "Vreme", da je koalicija beograjske združene opozicije sprejela dr. Mačkov državno-politični program v pogledu takozvanega postopka in da se je tudi ona izrekla za sklicanje konstituantne, uporabo bolj odločnih metod pri reševanju hrvatskega vprašanja in s tem tudi za načelo federativne države. "Vreme" napoveduje, da bo ta program prihodnje dni tudi pisмено sestavljen, nakar se bo podal v Zagreb poseben odposlanec združene opozicije, da ga službeno sporoči dr. Mačku in s tem obnovi sodelovanje med zagrebsko in beograjsko opozicijo, ki je bilo sedaj že nekaj mesecev prekinjeno.

TOPLE BESEDE SOFIJSKEGA METROPOLITA JUGOSLOVANOM

Sofijski mitropolit Stefan je poslal beograjskim listom v objavo svoje posebno velikonočno pastirsko pismo jugoslovanskemu narodu. V pismu pravi, da so Bolgari in Jugoslovani otroci ene in iste velike slovanske družine, ki so pod vplivom zainteresiranih elementov zašli v temo in si ustvarili kravo zgodovino bratovštine. Naša tragedija je skozi stoletja zakrivala rodni in dragi nam Balkan z oblaki solz in bratske krvi. Dva bratska in tako bližnja naroda sta postala žrtev vzajemnih nesporazumov in sovraštva, ki so ga netili tujei in sovražniki slovanstva. Spriče rasne romantike in mladostnega zaleta smo postali sužnji neskrupuloznih voditeljev protislovanske politike, njihova igrača in orožje. Sedaj je

napočil nov čas. Pričeli so se novi odnosi med obema bratskima narodoma. Praznik Kristovega vstajenja naj potrdi veliko delo jugoslovansko-bolgarskega združenja.

UMRLI EMIGRANTI

V Slovenjem gradu je 4. aprila umrl Stanislav Ribarič, doma iz Vodice. Pokojni se je od početka svojega prihoda v Jugoslavijo aktivno udejstvoval v emigrantskem gibanju. Zapušča žalostno ženo Marijo.

V Zagrebu je umrl 21. aprila, rojak Edvard Ovidoni, star komaj 28 let. Umrl je pred svojim odhodom živel v Trstu, kjer je sodeloval v "Prosveti" pri Sv. Jakobu. Bil je tudi član Glasbene matice. Ko je zapustil Trst ter se preselil v Zagreb, se je takoj zopet lotil društvenega delovanja. Zbolel je ter končno podlegel zavratni sušici. Tragično je pri tem, da je tudi njegova žena pred pol mesecem umrla za isto boleznijo.

ŠESTDESETLETNICA DR. IVA ŠORLIJA

Prejšnji mesec je praznoval naš rojak in pisatelj, dr. Ivo Šorli svojo šestdesetletnico. Jubilat je doma iz Podmeleca pri Tolminu, rojen 19. maja 1877. leta. Dr. Šorli je dolgo vrsto let služboval na Goriškem in v Pulju, odkoder pa je bil prisiljen zbežati, ker mu je grozila konfinacija. Sedaj je notar in biva že 11 let v Mariboru.

Pisatelj Šorli je naši javnosti dobro znan po svojih mnogih spisih kakor: "Na razstanku", "Človek in pol", "Pot za razpotjem", "Plameni", "Novela in črtice", "Romantike življenja", "Gospa Silvijska", "Zadnji val", "Dama s kamelijami" in druge.

Zasluznemu rojaku in pisatelju naše iskrene čestitke!

NEMCI V JUGOSLAVIJI

Nedavno je imela osrednja organizacija Nemcev v Jugoslaviji, Schwäbisch-deutscher Kulturbund, svoj občni zbor, na katerem so bile podane med drugim zanimive številke iz delovanja omenjene manjšinske organizacije. V letu 1936 je imel Kulturbund 210 podružnic (leta 1932 komaj 82!). V zadnjih petih letih se je učlanilo novih 62.000 članov. Nadalje ima Kulturbund 44 mladinskih in 142 športnih odsekov (leta 1932. samo 18 omladinskih in 7 športnih odsekov). Knjižnice upravlja skupno 140, od teh eno v Sloveniji.

SE ENA MILIJONSKA DEDIŠČINA IZ AMERIKE

V decembru lanskega leta je krožila po listih vest, da je umrl v Ameriki v visoki starosti Jeronim Pinter, doma iz Baje na Madžarskem. V Ameriki je živel blizu 70 let, in ko je umrl, je zapustil veliko premoženje, ki ga cenijo na kakih 50 milijonov dolarjev. Pokojni milijonar ima sorodnike v Jugoslaviji, češkoslovaški, madžarski in tudi v Ameriki. V Osijeku živita njegova pravnuka, eden je zidar, drugi pa sluga nekega podjetja. Pintarji, ki zatrjujejo, da so v sorodstvu s pokojnim bogatašem, so se prijavi tudi iz raznih drugih naših krajev. Izseljenki komisariat v Zagrebu je dobil iz Amerike naročilo, naj pošlje rodbinske podatke domnevnih sorodnikov Jeronima Pintera.

DVOBOJ DVEH ŽENSK ZARADI MOŽA

V vasi Doroslovu pri Somboru sta se dvojebovali dve ljubosumni ženi in sicer Ruža in Roza Horvat. Roza Horvatova je opazila, da se Ruža preveč smuka okoli njenega moža. Čeprav sta se obe ženski ve-

dno kregali, sta zahajali skupno v družbo. Tako sta se pred nedavnim napili v neki gostilni ter odšli nato domov v spremstvu tamburašev. Pijani sta se domenili, da bosta z nožem poravnali svoje račune. Čez nekaj časa se je Ruža pojavila na ulici, držeč se za obraz ter tekla proti občini. V dvoboju ji je namreč Roza odsekala nos. Pri aretaciji je bila Roza popolnoma mirna ter je izjavila, da se je le maščevala. Ruža jemerala v bolnišnico, Roza pa v zapor.

Nadaljevanje s 1. str.

stane so opremili tako dobro, da so se v usodni noči avtomatično spremenili v trdnjave." Še večja je ogorčenost španskih katolikov nad tem, da se uporniki poslužujejo v imenu krščanstva nešpanskih in nekršćanskih čet, da dajejo n. pr. tankom imena Karmelske Device ter počenjajo druga bogoskranstva. Najbolj nerazumljivo pa je "silovito preganjanje baskijskih katolikov in duhovnikov", ki so stopili na vladno stran, ker žele "navdušeno sodelovati pri zmagi demokracije, ki je njih stari cilj". Koebek pripominja: "Zanimivo je, da ves katoliški tisk vztrajno molči o grozodejstvih nad Baski, četudi je število ubitih baskijskih duhovnikov večje od števila ubitih duhovnikov v Mehiki in četudi je baskijski katolicizem v nasprotju z mehiškim brez slehernega madeža."

V zaključnem poglavju ugotavlja Koebek: "Ob junaštvu baskijskih duhovnikov, ki stojijo sredi svojega ljudstva, pa ne smemo pozabiti tudi na one duhovnike po Kataloniji in Španiji, ki so se pridružili španski vladi zato, da bi z ljubeznijo in zvestobo rešili tisto, kar se z mečem ne da, namreč duhovni ugled katolištva."

CARIČIN LJUBLJENEC

Zgodovinski roman

(Nadl. 35.)

"Našli smo ga na bregu reče, prav, ko je prispel s svojim čolnom," so javljali kozaki.

"Skrival se je. Menimo, da je vohun in izdajalec, pa smo ga ujeli."

Mladi častnik pa se vzravna in vzklizne s čvrstim glasom:

"Mogoče me še poznaš, Pugačev! Spoznal boš majorja Daniševa, ki te je videl v klancu črnega hriba."

"A kaj hočeš tu?" vpraša Pugačev.

"To ti povem med štirimi očmi", odvrne Danišev.

"Nobenih skrivnosti nimam pred svojim narodom", odgovori dostojanstveno mladenič. "Na kolena pred menoj! Vidi, da stojiš pred svojim carjem!"

"Pred carjem?" vpraša presenečeni major. "Kaj si znorel Pugačev! Pred nekoliko dnevi si stal pred mojim poveljnikom grofom Orlovom, zvezan kot ujetnik! Bil si navaden kozak!"

"A danes sem, kakor vidiš, car Peter III." zavpije Pugačev.

"In danes sem jaz svoboden in ti si moj ujetnik! Tvoje življenje je v mojih rokah!"

"Vem", odvrne major Danišev ponosno, "in ne računam, da odidem živ odtod. Toda, če trdiš, da si Peter III., mož moje prejasne carice Katarine, tedaj ti povem, da si goljuf, ki vara in slepari lahkovarne kozake!"

Pugačev potegne svoj nož.

"Izrekel si svojo smrtno obsodbo!" vzklizne besno. "Poklekni in moli. Padel boš kot prva žrtev naše svete stvar!"

"Moja zadnja molitev", reče Danišev, "naj bo razodetje, ki ga bočem podati temu osleparjenemu narodu:"

"Ta slika carja Petra Velikega, ki jo nosiš zdaj na prsih — Kozaki — vedite, prijatelji — to slika", več ni mogol spregovoriti.

Z groznim sunkom je porinil Pugačev svoje bodalo v prsi nesrečnega majorja. Morilec potegne nož iz rane in kri se vlije. Ko so kozaki uzrli kri, se jih loti nepopisno razburjenje.

Navall so se na mrtveca in razkosali so njegovo telo. Kosci telesa so leteli po zraku. — Gospod guverner, ni mi mogoče popisati vse to. Izgubil sem pogum in pobegnul sem nazaj v svoj šotor."

38. POGAVJE

Klanje v stepi

Ko sem se utrujen prebudil, sem mislil, da se mi je vse le sanjalo. Toda le prebrzo sem spoznal, da je vse resnica. Zbudil sem svojega sina, da mu razložim, kaj se je zgodilo. Rekel sem mu, da ne smemo dalje ostati, tudi če bi nas radi tega prisilili, da jim pustimo svoje konje, ki so dobili veliko vredni.

Stopil sem iz šotora. Na moje veliko začudenje je bilo vse popolnoma mirno. Žene so delale po hišah. Moški pa so se zabavali s čiščenjem orožja. Pugačeva nisem videl. Odahnil sem se v nadi, da je odšel k kakemu drugemu premenu, da tudi tam pregovori ljudi zase.

Toda ko sem prišel do gostilne, ugledam tam oddelek vojakov pod vodstvom častnika.

"Kaj to pomeni?" vprašam starega Čika.

"Nič batjuško!" odvrne Čika. — To so vojaki iz Orenburga, lahko bi vedel, da so zdaj tu rekrutacije. Naša carica potrebuje novih vojakov, pa si jih vzame iz stepe."

Vojaki so medtem stali, njihov mladi poročnik pa zapove podčastnikom, da začno z naborom."

On sam pa se približa lepi Liviji, ki je z ostalimi dekletimi stala pred hišo. Ker mu je lepo dekle ugajalo, se ji je začel prilizovati. Poskusil je celo objeti. S čudnim nasmehom se je branila Livija. In prestrašil sem se, ko sem videl njen obraz. To je bil isti nasmeh, kakor pri njenem očetu!

"Nesrečneži!" sem zmrmral. "Niti ne slutijo, da stojte na ognjeniku, ki more vsak trenutek bruhniti plamen in ogenj."

"Da bi mi bilo mogoče opozoriti ga, da čim prej odide s svojim vojakom iz vasi!"

Toda to mi ni bilo mogoče, gospod guverner. Da sam to storil, bi se bil sam uničil!"

"Ta mladi častnik", ga prekine knez Daškov, "je bil poročnik Bereniček. Saj sam sem ga poslal v stepo. Spremljal ga je podčastnik in dvajsetorica vojakov. — Pred osmimi dnevi je že potekel rok, ko bi se morali vrniti v Orenburg. Poročnika Berenička bom kaznoval."

"Gospod guverner", odgovori Radin, "mogočni ste, toda poročnika ne morete več kaznovati. Nikdar

več ne boste videli niti njega, niti podčastnika, niti dvajsetorice onih vojakov, katere ste odposlali."

Knez Daškov plane po koncu:

"Ali sem vas prav razumel, prijatelj? Vi trdite, da so poročnik in vojaki —"

"Mrtvi! — In ribe reke Urala so jih potegnile v globino!"

Daškov omahne.

Zdaj je pričel tudi on verovati, da je položaj resen. Svojo cigareto vrže v kamin in reče:

"Pripovedujte dalje, — hitro, — vse moram zvedeti!"

"Ko je pričela rekrutacija, stopi poročnik v sobo krčme, kjer je že sedel podčastnik s svojimi papirji. Vojaki so stali okrog mize v polkrogu s pripravljenimi puškami kot je to predpisano."

Velika soba je bila nabito polna vojakov in prebivalcev vasi. Spredaj so stali fantje, ki so prišli vpoštev pri naboru, za njimi ostali moški, pri vratih pa so se zbrale žene in dekleta.

Vsi so bili prisotni, manjkal je samo Pugačev!"

"Meni in mojemu sinu se je posrečilo najti v kotu sobe prostor; toda nismo mislili, da bo tako strašno!"

"Podčastnik prične s čitanjem imen."

Vladala je grobna tišina. Petorična fantova je bila že izklicana.

"Jemelijan Pugačev!" — pokliče zdaj častnik.

Nihče se ni oglašil.

"Jemelijan Pugačev!" zakliče še enkrat častnik. "Kje je? — Kazno-

val ga bom netočnosti z deseti u-darci s knuto!"

"V istem hipu se odpro vrata in v sobo stopi Pugačev. Svečano se je bližal mizi.

Obraz mu je bil blede. Oči so mu žarele.

"Ali si ti Jemelijan Pugačev? vpraša častnik.

"Imenujete me z mojim dozdajšnjim imenom", odgovori počasi Pugačev.

"Zakaj nisi bil točno tu?" zakliče poročnik. "Ali se ne znaš niti opravičiti? Kdo je hetman te vasi?"

"Jaz" se oglašil Čika in pristopi k mizi.

"Ta človek", reče nesrečni častnik in pokaže na Pugačeva, "ostane do nadaljnega zaprt. Pozneje povem, koliko udarecev bo dobil!"

Hetman Čika se ni ganil. Tiščal je roke v žep in se je porogljivo smejal.

"Ali nisi čul, kaj sem naročil?" ga jezno vpraša mladi častnik. — "Daj tega tu, ki se imenuje Jemelijan Pugačev takoj zvezati in odpeljati!"

"Tega ne bom storil!" reče mirno hetman.

"Kaj si zblaznel, hetman?" se razjezi mladi častnik. "Morda ta človek ni čisto navaden kozak? Ali ne veš, da je hetman za vse v svoji vasi odgovoren? Ti ga nočeš zvezati in zapreti?"

"Nočem! Nisem niti vreden, da se dotaknem s svojimi ustnicami robu njegove obleke!" odvrne oče lepe Livije.

Poročnik Bereniček je strmél v hetmana, kakor v noreca."

Poročnik Bereniček je strmél v hetmana, kakor v noreca."

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOV EGA LISTA"

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

NAROČNIKI IN NAROČNICE

Vsi, ki hočete redno prejemati list, si zagotovite redno plačevanje naročnine. Če pa bi bila kaka pomota na naši strani, javite telefonično ali pa pismenim putem takoj, da bomo zadevo uredili.

Odslej ne bomo lista pošiljali nikomur, ki ne bo v redu z naročnino. Zato tudi ni treba reklamirati lista, če ni plačan, ker se ne bo upštevalo.

Za ta korak smo se odločili zato, ker bi radi list kolikor mogoče izboljšali, kar pa nam bo mogoče le tedaj, če boste vsi točno plačevali naročnino. Torej boste imeli največ koristi čitatelji sami.

Zelo nam je neprijetno, da moramo nekatere vedno opominjati kot da bi se šlo za bogve kakšno svoto. Naše mnenje je, da komur se ne zdi potrebno lista plačati, ni treba da ga čita. Vsak delavec je vreden svojega plačila, tako tudi mi, če hočemo vršiti našo dolžnost do slovenske naselbine. In ta se mora tudi zavedati obveznosti do svojega glasila.

IŠČE SE

Marija Krese, Bogneča vas 3 p. Trebnje pri Mokronogu, Jugoslavija, išče svojega moža Franca Krese, ki se je zadnjikrat oglašil iz P. R. Saenz Peña, Calle 14—23—35 U. kraina, Argentina. Išče se radi zelo važne in nujne zadeve.

Kdor bi kaj vedel o njem naj pošlje vest na naslov: John Križanič, 1216 So. 57th Ave. Cicero, Ill., U. S. America.

ZALOSTNA VEST IZ DOMOVINE

Iz domovine je prispela žalostna vest, da je umrla v Lokaveu pri Ajdovščini Franciška Rebek, doma iz Gojačevega. Doma zapušča dve hčerki in enega sina, tu v Buenos Airesu pa enega sina, Avgusta.

Naj ji bo lahka domača zemlja,

preostalim pa naše najiskrenejše sožalje!

ZAHVALA

Tovarišica Paula Špačapan je darovala 3 knjige-igre knjižnici SPD. I. Požrtvovalni članici najiskrenejša zahvala!

POZOR

Ponovno opozarjamo vse tiste, ki bi radi naročili kako knjigo iz Ljubljane, da lahko to store skupno z naročbo SPD. I. Vse tozadevne informacije se dobijo istotam.

NA ZNANJE

Vsi, ki bi radi odali svoj podpis v album, katerega pošlje SPD. I. pisatelju Golju v spomin na njegov lanski obisk, lahko to store na jutrajšni zabavi.

HIMEN

Dna 20. maja sta se poročila Jožef Lisjak, doma iz Dornberga in Kristina Milič, doma iz Robi pri Komnu.

Svatba se je vršila pri sorodnikih v Villa Devoto.

Nevesta je tudi naročnica Slovenskega lista.

Bilo srečno!

ŠE ENA POROKA

V soboto 22. maja sta se poročila Lojze Dekleva, doma iz Petelinj na Pivki in Ivanka Mavec doma iz Nerverke tudi na Pivki.

Svatba se je v najboljšem razpoloženju vršila v znani Pahorjevi kavarni v ul. J. B. Alberdi 251.

Ženin je naročnik Slov. Lista in je tudi že večkrat sodeloval pri pevskem zboru SPD. I.

Bilo srečno!

IZ S. P. D. I.

Ponovno opozarjamo vse cenjene rojake in rojakinje na veliko jubilejno prireditev, ki se bo vršila dne 4. julija v znani dvorani v ul. Alsina 2832.

LISTNICA UPRAVE

J. A. Mesto. — Pisalni stroj je narobe udaril vašo hišno številko, zato niste obloži lista in ga je pošta vrnila. Sedaj bo redu. Pozdrav!

J. S. Alta Gracia. — Bomo pošiljali Vzeli naznanje. Pozdrav!

Škerl Vladimir, Cordoba. — Naročnino prejeli v redu. Hvala. Pozdrav!

J. N. Mar del Plata. — Vaš novi naslov vzeli na znanje. Pozdrav!

G. J. Mosto. — Bomo poizkusili poiskati omenjeni članek. Pozdrav!

A. M. Comodoro Rivadavia. — Vaše naročnino kakor tudi od vašega brata prejeli v redu. Hvala. Pozdrav!

A. Može. — Naročnino prejeli v redu. Hvala. Pozdrav!

S. J. Chaco. — Romana "Garičin ljubljence" nimamo na prodaj in ga tudi ne posojamo nikomur. Nekoliko potrpljenja je treba, pa boste celega čitali v S. L. Omenjeni naj se javi Jug. poslaništvu. Pozdrav!

DOMAČA ZABAVA

Ne pozabite, da se vrši jutri popoldne v prostorih SPDI v ul. Gral. Cesar Díaz 1657, lepa domača zabava z enodejanko "Trpinici". Po sporedu prosta zabava s plesom. Bufet bo dobro založen s pijačo, kislim zeljem in dunajskimi klobasami.

NASVIDENJE!

Objave kr. poslaništva

Charcas 1705 — Buenos Aires
Kr. poslaništvo išče in poziva naslednje naše izseljence, da se zglase pri omenjenem poslaništvu: Milorad Stojanov, roj. 1892 v Iebju.

Slovensko Prosvetno Društvo

NUDI SVOJIM GLANOM:

Čitanje časopisov in revij iz domovine in Severne Amerike
Čitanje knjig najboljših domačih in tujih pisateljev.
Priložnost za pevsko ali dramatično izobrazbo.
Znižanje vstopnine na prireditve in prosto domače zabave.
Kulturni cilj: širjenje in izboljšanje glasila in drugih izobraževalnih pripomočkov.

Gospodarski cilj: Ustanovitev lastnega doma, itd.
Brezplačno kroglišče.

V tvojo korist je, da postaneš član tudi ti.
Društveni prostori:

GRAL. CESAR DIAZ 1657 — BUENOS AIRES

Matič Pač ali Pacc, star 51 let in doma iz Sente.

Izseljenec, iz vasi Lebane, srez Jablaniški, Vardarska banovina. Nahaja se menda nekje v Urugvaju.

Nadalje prosi omenjeno poslaništvo, da se mu sporoči, če je komu kaj znano o izseljencu Blažu Šestu, doma iz sinjske občine. Imenovani izseljenec je pred poldrugim letom umrl nekje v bližini Buenos Airesa. Važno je na kak način je umrl, kje in kdaj, in če je zapustil kaj imovine.

Poslaništvo prosi tudi, da se javno potem našega lista naznani, vsem onim, ki se nameravajo vrniti v domovino, da ne jemljejo denarja s seboj, ampak ga pošljejo potom kake zanesljive banke, da se ne zgodi tako, kakor se je zgodilo neki Prekmurki, povratnici, da ji je bil ves denar, prihranek mnogih let trdega dela, ukraden in radi česar je revica zblaznela.

CERKVENI VESTNIK

To nedelje 30. maja bomo imeli lepo solučno popoldne Prav zato, da lahko vsi pohitimo v Lurdes. Iz Chacarite vzemi tramvaj Laer. (linija Campo de Mayo) ali kolektiv

20 ali 54.

Iz Liniersa mikro No. 1. Iz Constitucióna omm. 69, ki gre po Belgrano, J. M. Moreno, Av. San Martín d moostu.

6. junija maša va Saavedri, večernice na Paternahu.

Pretečeno nedeljo smo ob zadovoljivi vdeležbi opravili spomin za pokojnim Lojzetom. Peveci so dovršeno zapeli njegove skladbe in pomaši in sloveski liberi še "blagor mu".

Ob lepem vremenu, ki je bil in ob priliki tako pomembnega dogodka, bi pa vseeno lahko prišlo znatno več ljudi.

Pa vsaj to nedeljo na Lurdes nikar ne pozabite!

Krščen je bil na Avellanedi Robert Črnko.

Poročili so se pri Sv. Antonu Rozalija Drufovka z Antonom Jež.

Hladnik Janez.

IZ EVROPE DOSPEJO:

29. High. Princes, Conte Grande
31. Vigo

Junio:

1. Aleantara
2. Gral Artigas

V EVROPO ODPLUJEJO:

29. Kosciuszko in Pssa. Giovanna
Junio 1. Alsina in Conte Garnde
4. Alantara in Vigo

"Pa tudi ti, Rus, nisi vreden, da se ga dotakneš. Vedi torej: pred teboj ne stoji Jemeljan Pugačev, temveč edini pravi ruski car — car Peter III!"

"Car Peter III." se nasmeje pogrogljivo poročnik. "Preden sem prišel v vašo vas sem čul, da ste sinoči slavili neko slavje. — Torej ste še vedno pijani? — Kesali se boste, in ti hetman si odgovoren za vse!"

"Mo!ti" zagrmil Pugačev. "Mo!či, siromak! Kako se drzneš govoriti tako pred svojim carjem!"

"Ko je govoril te besede, je potegnul meč.

"Dovolj mi je zdaj te komedije! zakiče poročnik. Podčastnik, končajmo. Pazite vojake. — Na moje povelje streljajte v vsakega, ki se bo protivil mojim naredbam!"

"Tako torej?" reče Pugačev in stopi tik pred poročnikovo mizo.

"Nočeš se torej pokloniti svojemu carju?"

"Svojemu carju! Poznam samo svoje cario in ta prestoluje v Petrogradu!"

"V istem trenutku zamahne Pugačev s svojim mečem in potem...

Glava nesrečnega častnika pade s težkim udarcem na tla, telo pa se je počasi zgrudilo na tla.

Po tem groznem umoru je zavladala grozna tišina, potem pa zakričeli podčastnik:

"Umor — umor — tovariši, ubili so nam častnika. To so uporniki! Zgrabite za orožje. — Streljajte!"

V istem trenutku začujem živket orožja, in potem... Moj Bog, gospod guverner, tega ne morem

opisati. Vojaki sprožijo, in dvajset krogel se zarije v množico.

Takoj nastane vpitje, stokanje in jok.

Toda s tem streljanjem so si izrekli lasno smrtno obsodbo. V hipu je bil Pugačev na mizi in je kričal:

"Kozaki — bratje, prijatelji, verni moji podaniki — uničite vse! To je zdaj sveti trenutek! Zdjaj dvigam svojo zastavo! — Kdor se hoče boriti pod mojim mečem, naj stopi k meni! Naj stopi k svojemu carju in gospodarju!"

"V smrt za našega carja!" so kričali kozaki.

Potem je nastalo grozno klanje, gospod guverner. Kozaki so se vrgli kakor divje zveri na vaše vojake. Nesrečni podčastnik je bil prvi, ki je padel.

Pugačev mu je s kroglo razbil glavo. Vojake so potolkli na tla, ter jih z noži, puškami, koli pestmi in nogami pomorili.

Potegnul sem svojega sina za seboj. Zlezla sva na okno da se uma-kneva groznemu klanju. V trenutku, ko sem hotel skočiti za svojim sinom na okno, vidim, da so tudi njega zgrabili kozaki ter ga potegnili nazaj v sobo.

Hoteli so mu potegnili vrv okrog vrata, da ga zadavijo. "Ti si izdajalec!" so vpili pobesneli. "Tudi ti moraš umreti!"

"Nazaj!" zakliče v onem hipu nek glas. "Kaj počnete? Zakoni gostoljubnosti so sveti! Teh ljudi ne smete ubiti!"

To je bil hetman Čika, ki je go-

voril te besede. Kozaki so odstopili in mi smo bili rešeni.

Čika nas pozove, naj gremo z njim in on nas je odpeljal med mrtveci ven.

Odpeljal nas je v svojo hišo in nas zaklenil. Rekel nam je, da bo o naši usodi odločil — car! Minila ni niti ura, ko se pojavita dva kozaka, ki nas odvedeta na breg Urala.

Tu nas je čakal Pugačev, obklo-ljen od svojih pristašev.

Bil je odet v svilen plašč, katerega mu je Livija na hitro čez noč sešila. Sedel je na lesenem prestolu, okrašenem s cvetjem. Pred prestolom pa je ležalo edenindvajset mrtvecev. Bilo je grozno gledati spačene obraze mrtvih vojakov.

Za Pugačevom je stala Livija in Čika, ki je bil ponosen, da bo carjev tast.

Pripeljali so nas pred sleparja, ki nas je dolgo molče motril.

"Vi ste trgovci?" nas vpraša.

"Smo batjuška", odgovorim jaz. Trgovci smo iz Orenburga. Že štiri-deset let potujem po stepi in sem bil vedno kozakom dober prijatelj. To pa je moj sin!"

"Kako ti je ime?"

"Josip Radin."

"Ali si videl, kaj se je zgodilo v krčmi?" vpraša Pugačev s čudnim naglaševanjem vsake be sede.

"Vse sem videl, batjuška! Jaz in moj sin sva videla, kako so tvoji kozaki v pravični jezi pobili vojake. Tudi midva bi bila zdaj mrtva, da naju ni rešiti hetman Čika.

"A za koga imaš menef" me vpraša dalje.

"Gospod guverner, videl sem, Ka-je Pugačev pri tem vprašanju zgrabil za ročaj svojega meča. Vedel sem, da je odvisno od mojega odgovora najino življenje!"

— Prepričan sem, odkrnem — dda si ti edini in pravi naš car, Peter III. —

Knez Daškov ošine s srditim pogledom trgoceva.

Ekselencel! — reče stari trgovec in sklence svoje roke na prsih. — Ako bi rekel, kar sem mislil, to se pravi, da ga smatram za sleparja, ne bi danes več živela jaz in moj sin! —

"Dobro je!" pravi Daškov. — "Nadaljujte!"

"Ako pa bi vam uspelo oditi od-tod," nadaljuje Pugačev, — kam bi se podali?"

"V Orenburg, boter car!"

Zdelo se mi je, da se je ta moj odgovor Pugačevu zelo dopadel.

"Dobro torej," reče on. — Ude-ležila se bosta pogreba teh vojakov," pri čemur pokaže na trupla. — "Hej prijatelji, vržite te razboj-nike v Ural!"

Trenutek pozneje so že padala trupla po vrsti v reko. Videli smo, kako se je takoj približala cela ja-ta velikih rib ki so s svojimi ostrimi zobmi zgrabile po plenu. —

Nam pa reče Pugačev: trgoceva, poklanjam vama življenje, zapusti-ta pa takoj našo vas! — Čika naj vama da hitre konje!"

— Svetujem vama, da hitita. Glejta, da prideta čim prej v O-renburg Moglo bi se namreč zgoditi, da ga nikoli več ne vidita. — Če

pa srečno prispeta domov, se po-

dajta takoj h guvernerju trdnjave, pa mu recita, da se približuje trdnjavi car Peter III.

— Recita mu, naj me ne pusti čakati pred zidovjem trdnjave, ker drugače gorje 'njemu! Ako me na moj tretji opomin ne pustiti v mesto, bom razrušil Orenburg, da ne bo ostal kamen na kamenu! —

— Javita Rusiji, da je cesar Peter III. vstal od mrtvih! Naročita guvernerju, da javi to v Petrograd Katarini!

— Sedaj pa glej, da čim prej odideš! — konča Pugačev.

— Živel car, živel, živel — ! so kričali kozaki.

— Čika naju prime za rike in naju odvede. Pri odhodu nama po-da roko in nama svetuje, da jaha-va noč in dan ter čimprej prispeva domov.

— Takoj sva se podala na pot in še nekoliko milj izven vasi, sva slišala vpitje kozakov: — V Orenburg — v Orenburg, ponosna trdnj-ava pripada carju Petru!

39. POGLAVJE.

Verolomni poveljnik trdnjave

Ko je trgovec končal svoje pri-povedovanje, odide skromno v kot sobe, kakor da bi pričakoval dalj-nih vprašanj Daškova.

Daškov ga vpraša:

"Koliko časa ste potrebovali za pot iz one vasi do Orenburga?"

"Tri tedne, gospod."

"Za vraga, to je mnogo! — Kje ste se medtem zadrževali?"